

Покликання на статтю в Енциклопедії освіти:

Косянчук С. В. Фундаменталізація освіти. *Енциклопедія освіти* / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. С. 1069–1070.

ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ – це спрямованість освіти на формування стрижневих, системотвірних і методологічно значущих понять, теоретичних конструктів і уявлень, поглядів, узагальнених та універсальних знань, ключових компетентностей, загальної культури та узагальнених способів мислення і діяльності. Ф.о. розуміється як науково обґрунтоване поєднання складників (ресурсів) глобального освітнього простору з організаційними формами навчання здобувачів освіти, що веде до досягнення програмових освітніх результатів. Ф.о. вимагає концептуального вивчення законів світоіснування, адекватної інтерпретації та операціоналізації дидактичних понять, вказує на необхідність вироблення фундаментальних сенсів буття, шляхів і методів пізнання, посилення теоретичної і практичної підготовки людини до сучасних умов життя і професійної діяльності.

Фундаменталізація як основа інноваційності освіти за змінних соціально-політичних, соціально-економічних, техніко-технологічних та ін. умов передбачає збереження ядра освітнього (знаннєвого) змісту, формування базових і ключових компетентностей, посилення наукового потенціалу закладів освіти тощо. У Меморандумі ЮНЕСКО з проблем фундаменталізації освіти йдеться про те, що фундаментальна освіта даватиме знання, які забезпечуватимуть можливість людини орієнтуватись у будь-якому новому середовищі.

Ф.о. як дидактичний принцип взаємодії людини з інтелектуальним середовищем сприяє збагаченню її власного внутрішнього світу, що примножує потенціал самого середовища, водночас вимагає розроблення дидактичних засобів захисту особистості від надлишкової та неактуальної інформації, напр., інтеграції знань.

Лит.: 1. Гончаренко С. Фундаменталізація освіти – вимога постіндустріального суспільства. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи. Хмельницький, 2009; 2. Онищенко В. Д. Фундаментальні педагогічні теорії. – Львів, 2014; 3. Семеріков С. О., Теплицький І. О. Фундаменталізація як основа розвитку інноваційної вищої освіти. Зб. наук. праць К.-Подільського пед. ун-ту. К.-Подільський, 2009. Вип. 1(15); 4. Фундаменталізація змісту освіти у старшій школі: теорія і практика / Г. О. Васьківська, В. І. Кизенко [та ін.]. К., 2015.

С. В. Косянчук